

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě - pobočka v Olomouci rozhodl v senátě složeném z předsedkyně senátu Mgr. Barbory Berkové a soudců Mgr. Jiřího Gottwalda, a JUDr. Michala Jantoše ve věci

žalobkyně: **T. B. L. N.**, narozená X
státní příslušnost: Vietnamská socialistická republika
ubytování zajištěno na adrese: X
zastoupená advokátem Mgr. Markem Sedlákem
sídlem Milady Horákové 1957/13 , 602 00 Brno

proti

žalovanému: **Ministerstvo zahraničních věcí**
sídlem Loretské nám. 5, 118 00 Praha 1

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 20. 4. 2021, č. j. 111286-6/2021-OPL

takto:

I. Žaloba se zamítá.

II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:
A) Vymezení věci

1. Dne 16. 12. 2020 byla na Velvyslanectví České republiky v Hanoji (dále jen „ZÚ v Hanoji“) doručena žádost žalobkyně podle § 169d odst. 3 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů (dále jen „zákon o pobytu cizinců“) o upuštění od povinnosti osobního podání žádosti o povolení k dlouhodobému pobytu za účelem sloučení rodiny na území ČR podle § 42a odst. 5 zákona o pobytu cizinců. Žalobkyně v žádosti uvedla, že se nachází v Polsku, a proto dne 3. 12. 2020 podala

předmětnou žádost o dlouhodobý pobyt na Velvyslanectví ČR ve Varšavě (dále jen „ZÚ ve Varšavě“), která však byla posouzena jako nepřijatelná, neboť s ohledem na probíhající řízení před polskými orgány o její žádosti o prodloužení pobytu v Polsku, je zatím místně příslušným zastupitelským úřadem k přijímání jejich žádostí jediné ZÚ v Hanoji. Proto se následně žalobkyně registrovala u ZÚ v Hanoji a na den 6. 1. 2021 jí byl tímto úřadem stanoven termín k osobnímu podání předmětné žádosti. O zproštění povinnosti osobní přítomnosti při podání žádosti požádala žalobkyně s odkazem na stále se měnící opatření států v souvislosti s pandemií Covid-19, která omezují cestování a volný pohyb, a dále uvedla, že cestování do Vietnamu jen za účelem podání žádosti by pro ni představovalo nepřiměřený finanční náklad. Tvrdila, že v současné době neprobíhají lety, které by jí vůbec cestu umožnily, a pokud ano, jsou velmi nákladné. Nadto by po příletu musela nastoupit 14 denní karanténu, takže by se ve stanovený termín zřejmě k osobnímu podání žádosti stejně nemohla dostavit. Uvedené skutečnosti označila žalobkyně za známé ZÚ v Hanoji z jeho úřední činnosti s tím, že v případě potřeby je doloží.

2. ZÚ v Hanoji usnesením ze dne 12. 1. 2021, č. j. 2903-4/2020-HANOKO žádost žalobkyně o upuštění od povinnosti osobního podání žádosti zamítl a řízení o žádosti o povolení k dlouhodobému pobytu zastavil. Žalovaný následně v záhlaví označeným rozhodnutím zamítl odvolání žalobkyně a usnesení ZÚ v Hanoji potvrdil.

B) Žaloba a vyjádření žalovaného

3. Žalobkyně se žalobou domáhala zrušení rozhodnutí žalovaného. Uvedla, že pobývá na území Polska, kde v současné době probíhá řízení o její žádosti o prodloužení platnosti povolení k dlouhodobému pobytu, přičemž po dobu tohoto řízení je její pobyt v režimu fikce oprávněného pobytu. Žalobní body soud shrnuje takto:
 - a) rozhodnutí ZÚ v Hanoji je nepřezkoumatelné, neboť z něj není zřejmé, proč by pobyt na území jiného státu, než kde se nachází místně příslušný zastupitelský úřad, neměl být dostatečným důvodem k upuštění od osobního podání žádosti;
 - b) správní orgány měly na případ vztáhnout závěry rozsudku Nejvyššího správního soudu (dále jen „NSS“) ve věci sp. zn. 9 Azs 213/2018, neboť žalobkyně v Polsku pobývá legálně (byť v režimu fikce dlouhodobého pobytu), vzdálenost mezi Polskem a Vietnamem je značná a žalobkyně do Vietnamu pravidelně necestuje a časově a finančně náročnou cestu spojenou s pobytem v karanténě by musela absolvovat pouze kvůli osobnímu podání žádosti, přičemž ve zmíněném rozsudku nehrála nezletilost žadatele nejpodstatnější roli;
 - c) totožnost, motivaci i veškeré poměry žalobkyně mohl posoudit žalovaný, k němuž se mohla žalobkyně dostavit a veškerým potřebným úkonům se i s manželem podrobit. Závěry rozsudku NSS z 27. 2. 2020, č. j. 8 Azs 351/2018-50, jimiž žalovaný argumentoval, nejsou použitelné, neboť se týkaly cizince, který se snažil dosáhnout podání žádosti bez osobní přítomnosti, zatímco pobýval na území ČR nelegálně, žalobkyně však pobývá v Polsku legálně a po osobním podání žádosti na ZÚ v Hanoji by se mohla vrátit zpět do EU;
 - e) žalovaný se nepřezkoumatelně a nesrozumitelně vypořádal s odvolací námitkou rozporu tvrzení ZÚ v Hanoji o možnosti odkladu registrovaného termínu k podání žádosti a obsahem jeho internetových stránek, kde tuto možnost nepřipouští, přičemž načasovat

cestu včetně předpokládané karantény, nelze-li ovlivnit přidělený termín, je prakticky nemožné;

- f) tvrzení ZÚ v Hanoji o dočasnosti problémů spojených s pandemií je nepřezkoumatelné, neboť ta trvá již déle než rok a omezuje jak chod ZÚ v Hanoji, tak cestování;
 - g) argumentace ZÚ v Hanoji nutností rovného přístupu ke všem žadatelům je nesprávná, neboť situace žalobkyně je výjimečná a odlišná od situace žadatelů, kteří žijí přímo ve Vietnamu;
 - h) žalobkyně vzhledem ke svému věku a situaci, která ve světě nastala, chce podat žádost o pobyt nyní a přesídlit za manželem do ČR, neboť opatření států se v souvislosti s pandemií často a nepředvídatelně mění a žalobkyně nechce spoléhat na to, zda jí pobyt v Polsku bude prodloužen nebo zda po jeho prodloužení bude mít možnost o povolení k pobytu v ČR žádat a riskovat, že to bude v důsledku opatření omezeno.
4. V doplnění žaloby ze dne 30. 4. 2021 žalobkyně odkázala na rozsudek NSS ze dne 8. 4. 2021, č. j. 1 Azs 4/2021-28, neboť má za to, že ochranou osob před riziky spojenými s onemocněním Covid-19 ve smyslu úvah uvedených v tomto rozsudku je i to, že nebude nucena osobně vycestovat do Vietnamu a postupovat zvýšená rizika onemocnění, která jsou s takovou cestou spojena. Ačkoli neměla na území ČR povolený pobyt jako cizinec, kterého se zmíněný rozsudek týká, může jako osoba legálně pobývající v schengenském prostoru kdykoli přicestovat k příslušným orgánům veřejné moci přímo do ČR. Trvání na výlučně osobním podání žádosti ve Vietnamu tak v případě žalobkyně není natolik odůvodněno, jako u cizinců, kteří v ČR nikdy nepobývali, pro příslušné orgány jsou zcela neznámými osobami a nemohou ani jako žalobkyně kdykoli k těmto orgánům přicestovat z území Polska.
5. Žalovaný požadoval zamítnutí žaloby. Uvedl, že žalobkyně vesměs opakuje námitky, které již uplatnila v odvolání a k nimž se v napadeném rozhodnutí vyjádřil, což žalobkyně nereflexuje. Zákon o pobytu cizinců upravuje dle § 169g odst. 1 možnost žadatele podat žádost v zemi, jejímž je občanem, případně v zemi, kde má povolen dlouhodobý či trvalý pobyt, nikoliv však v zemi, kde cizinec jen pobývá v režimu fikce pobytu. Dále zdůraznil, že na obecné závěry vyslovené v rozsudku NSS ve věci sp. zn. 9 Azs 213/2018 je nutné nahlížet v kontextu skutkových okolností daného případu, jehož specifická spočívala právě v tom, že šlo o nezletilého žadatele. To však není případ žalobkyně. Velká vzdálenost nemůže být v obecné rovině a bez dalšího důvodem pro upuštění od povinnosti osobního podání žádosti, neboť v takovém případě by došlo k vyprázdňení ustanovení § 42a odst. 5 zákona o pobytu cizinců u těch žadatelů, kteří jsou občany vzdálenějších států a v době podání žádosti pobývají na území ČR. Takový výklad dle žalovaného odporuje smyslu a účelu zákona. Dále namítl, že překvapivost argumentace možností odkladu registrovaného termínu se netýká žalobou napadeného rozhodnutí, ale směřuje proti rozhodnutí prvostupňovému, přičemž za relevantní označil sdělení ZÚ v Hanoji, že žalobkyně mohla o odklad stanoveného termínu požádat, pokud jí tento nevyhovoval. Žalobkyní vyslovené obavy z dalších změn přístupu jednotlivých zemí k přijímání a posuzování žádostí v důsledku pandemie označil žalovaný za hypotetické úvahy, které jsou irrelevantní pro rozhodnutí ve věci.

C) Posouzení věci krajským soudem

6. Krajský soud přezkoumal napadené rozhodnutí v mezích žalobních bodů dle § 75 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“), přičemž vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování žalovaného (§ 75 odst. 1 s. ř. s.). Za podmínek stanovených v § 51 s. ř. s. rozhodl soud bez nařízení jednání.
7. Směřuje-li žaloba proti rozhodnutí vedoucího ústředního orgánu státní správy, je žalovaným tento ústřední orgán, nikoli jeho vedoucí funkcionář (srov. rozsudek NSS ze dne 25. 8. 2006, č. j. 4 As 57/2005-64). Jelikož při rozhodování o žalobách proti rozhodnutím správních orgánů platí, že kdo má být žalován, určuje přímo zákon, byl krajský soud oprávněn jednat v řízení jako s žalovaným s Ministerstvem zahraničních věcí, přestože žalobkyně za něj označila ministra.
8. Dále se krajský soud zabýval postavením manžela žalobkyně a dospěl k názoru, že mu v dané věci nepřísluší postavení osoby na řízení zúčastněné dle § 34 s. ř. s. Problematikou zúčastněných osob v cizineckých věcech se opakovaně zabýval NSS ve svých rozhodnutích. Vymezil, že rodinné příslušníky cizince je třeba považovat za osoby přicházející v úvahu jako osoby zúčastněné na řízení v řízeních, jejichž předmětem je rozhodnutí o vyhoštění cizince, rozhodnutí o zamítnutí žádosti k povolení k pobytu, rozhodnutí o zrušení trvalého pobytu (srov. např. rozsudky ze dne 6. 12. 2017, č. j. 2 Azs 365/2017-26, ze dne 14. 1. 2016, č. j. 7 Azs 301/2015-26, ze dne 17. 1. 2014, č. j. 5 As 74/2013-48, či ze dne 31. 8. 2012, č. j. 5 As 104/2011- 102, č. 2781/2013 Sb. NSS.). V dané věci však nebylo o žádosti žalobkyně o dlouhodobý pobyt rozhodnuto meritorně, nýbrž jen procesně – řízení bylo zastaveno. Takovým rozhodnutím, které ve vztahu k žádosti o povolení k dlouhodobému pobytu nezakládá překážku věci rozhodnuté, nemohl být manžel žalobkyně nijak dotčen na svých právech a povinnostech ve smyslu § 34 s. ř. s.
9. Žádost o povolení k dlouhodobému pobytu za účelem společného soužití rodiny podává cizinec podle § 42a odst. 5 ve spojení s § 169d odst. 1 zákona o pobytu cizinců osobně na zastupitelském úřadu. Osobním podáním žádosti se podle § 169d odst. 2 zákona o pobytu cizinců rozumí úkon, při kterém se žadatel osobně dostaví ke správnímu orgánu, u kterého má být žádost podána, a osobě přímo se podílející na výkonu pravomoci správního orgánu určené k přijetí žádosti podá žádost v době určené pro jednotlivé druhy a účely pobytových oprávnění a ve formě a způsobem, který stanoví tento zákon. Podle první věty § 169d odst. 3 téhož zákona však *zastupitelský úřad může v odůvodněných případech od povinnosti osobního podání žádosti upustit, pokud současně s doručením žádosti cizinec doloží důvody pro upuštění od povinnosti osobního podání žádosti.*
10. Osobní podání je tedy zákonem stanovená forma podání žádosti, přičemž podání jinou formou dle první věty § 169d odst. 3 zákona o pobytu cizinců je možností výjimečnou (srov. bod 23 rozsudku NSS ze dne 27. 7. 2016, č. j. 10 Azs 219/2015-67). Legitimitu zákonného zakotvení této povinnosti potvrdil rozšířený senát NSS v rozsudku ze dne 30. 5. 2017, č. j. 10 Azs 153/2016-52, kde uvedl, že: *„Se žalobkyní nicméně nelze souhlasit, považuje-li samotné zákonné zakotvení povinnosti osobního podání žádosti o povolení k taxativně vymezeným pobytům, stejně jako žádosti o taxativně vymezená víza (§ 169 odst. 14 věta první, § 170 odst. 1 věta první zákona o pobytu cizinců), za nesouladné s ústavně zaručeným právem na to, domáhat se stanoveným postupem svého práva u správního orgánu (čl. 36 odst. 1, 2. alt. Listiny základních práv a svobod). Požadavek osobního kontaktu žadatele s odpovědnými úředníky České republiky je pro takovéto účely zcela logický a slouží k tomu, aby si Česká republika mohla právě takto ověřit zejména totožnost, motivaci, osobní a další poměry žadatele a na základě toho zvážit bezpečnostní rizika a jiné aspekty související s následným*

uvážení, zda žadateli má, anebo nemá být vyhověno. Zejména pokud správní orgány adekvátně využívají ustanovení o možnosti upustit od osobního podání žádosti (§ 169 odst. 14 věta druhá, § 170 odst. 1 věta druhá), není důvodu o ústavní konformitě povinnosti osobního podání žádosti o některá povolení k pobytům či o některá víza jakkoli pochybovat.“ Zastupitelský úřad proto při posuzování konkrétní žádosti o upuštění od požadavku osobního podání žádosti nemusí obhajovat důvodnost, rozumnost či nezbytnost tohoto požadavku, či dokonce hledat veřejný zájem na splnění této podmínky, ale zabývá se pouze tím, zda žadatel tvrdí a prokazuje existenci důvodů, pro které není výjimečně třeba na osobním podání trvat.

11. Důvodová zpráva (dostupná na www.psp.cz) k zákonu č. 427/2010 Sb., kterým byly do § 169 zákona o pobytu cizinců vloženy odst. 13 a 14, jimiž byla zavedena jak povinnost osobního podání žádosti o povolení k dlouhodobému pobytu na zastupitelském úřadu, tak možnost od této povinnosti v odůvodněných případech ustoupit, uvádí: „*Úprava souvisí se změnou formulace povinnosti cizince podávat žádosti pouze na zastupitelském úřadu ve státě, jehož je občanem, popřípadě jenž vydal cestovní doklad, jehož je držitelem, nebo ve státě, ve kterém má povolen dlouhodobý nebo trvalý pobyt. Stanoví se postup zastupitelského úřadu v případě žádosti o vydání povolení k dlouhodobému nebo trvalému pobytu podaných u nepříslušného zastupitelského úřadu. Upravuje se povinnost podat žádost o povolení k dlouhodobému nebo trvalému pobytu osobně. Zastupitelský úřad bude mít možnost v odůvodněných případech od vyžadování povinnosti osobního podání žádosti upustit (např. velká vzdálenost). Ve vztahu k žádostem podávaným na zastupitelských úřadech má toto opatření eliminovat podávání žádostí bez zákonem stanovených náležitostí, které jsou následně doplňovány žadatelem či jeho zástupcem na území České republiky na základě výzvy správního orgánu, který je příslušný k rozhodnutí o žádosti. Zastupitelský úřad v takovém případě nemá možnost posoudit předložené doklady s ohledem na své znalosti místních podmínek. Eliminovány mají být také případy, kdy jsou žádosti zastupitelským úřadům zasílány prostřednictvím provozovatele poštovních služeb žadateli pobývajícími na území České republiky. Úprava je rovněž motivována snahou omezit závislost žadatelů na zprostředkovatelích. Pokud jde o žádosti podávané na území České republiky, souvisí povinnost podat žádost o povolení k dlouhodobému pobytu se zavedením biometrických údajů do průkazu o povolení k pobytu. Změna by současně měla přispět ke zkrácení doby řízení o takové žádosti.*“
12. Výkladem § 169 odst. 14 zákona o pobytu cizinců ve znění účinném do 17. 12. 2015, následně nahrazeným § 169d odst. 3 zákona o pobytu cizinců, se již opakovaně zabýval NSS. Dospěl k závěru, že toto ustanovení poskytuje prostor pro správní uvážení (zastupitelský úřad *může*...), které kombinuje s neurčitým právním pojmem *odůvodněný případ*. Správní orgán přitom nejprve musí vyhodnotit, zda je případ konkrétního žadatele *odůvodněný*, a teprve následně (až je-li neurčitý právní pojem naplněn), se mu otvírá prostor pro správní uvážení. Neurčitý právní pojem je pojem, který nelze obsahově dostatečně přesně vymezit a jeho aplikace závisí na odborném posouzení v každém jednotlivém případě. Jádrem sporu v této věci je pak právě posouzení, zda situace žalobkyně představovala *odůvodněný případ* ve smyslu § 169d odst. 3 zákona o pobytu cizinců, či nikoli. Na rozdíl od omezeného přezkumu správního uvážení, lze úvahy správního orgánu ohledně naplnění neurčitého pojmu podrobit plnému soudnímu přezkumu.
13. Žádné bližší podmínky pro upuštění od povinnosti osobního podání žádosti zákon nespécifikuje. NSS již v rozsudku ze dne 31. 5. 2011, č. j. 9 Aps 6/2010-106

(byť při výkladu odlišného, avšak obsahově shodného ustanovení) uvedl: „O jaké typové případy v praxi půjde, zda se má jednat pouze o případy překážek osobní účasti, které jsou na straně cizince, nebo též o případy překážek na straně zastupitelského úřadu, zákon o pobytu cizinců žádným způsobem ani neupravuje ani nenaznačuje. Každé takové posouzení tedy závisí na úvaze zastupitelského úřadu, který by měl při svém rozhodování zohlednit všechny v daném čase a dané zemi existující podstatné okolnosti.“

14. V posuzovaném případě ZÚ v Hanoji v odůvodnění usnesení uvedl, že žalobkyně nedoložila dostatečně vážné důvody k upuštění od povinnosti osobního podání žádosti a v její situaci tudíž neshledal odůvodněný případ k udělení zákonné výjimky. Nepobývání na území státu, kde se nachází místně příslušný zastupitelský úřad, není dle ZÚ v Hanoji dostatečným důvodem a náklady spojené s cestou konanou za účelem splnění povinnosti osobního podání žádosti nelze považovat za zbytečné a nepřiměřené s tím, že žalobkyně ani nedoložila svou finanční nouzi. Dále ZÚ uvedl, že pokud změny v cestovních podmínkách vyvolané epidemiologickými opatřeními jednotlivých států, popř. návazná povinná karanténa zabránil dostavit se k osobnímu podání žádosti, pak v praxi vyhovuje žádostem o odklad stanoveného termínu. Jedná se tak o překážku dočasnou bez opodstatnění pro obecné upouštění od zákonné podmínky osobního podání. K námitce neprobíhajících letů ZÚ poukázal na skutečnost, že vietnamská vláda umožňuje svým občanům repatriační lety, které z ČR/Evropy do Vietnamu pravidelně vypravuje. Závěrem uvedl, že bude-li prodlouženo pobytové povolení žalobkyně v Polsku, může osobně podat žádost o dlouhodobý pobyt na území ČR na ZÚ ve Varšavě.
15. Žalovaný závěry ZÚ v Hanoji aproboval. V odůvodnění svého rozhodnutí uvedl, že žalobkyně by nemusela být nucena vážit cestu do země svého původu, neboť pokud by prokázala, že disponuje platným povolením k dlouhodobému či trvalému pobytu na území Polska, mohla vzít svou žádost u ZÚ v Hanoji zpět a podat ji na ZÚ ve Varšavě. To však žalobkyně neučinila, a proto ZÚ v Hanoji důvodně vycházel z toho, že žalobkyně pobytovým oprávněním v Polsku nedisponuje. Dále žalovaný vysvětlil význam povinnosti osobního podání žádosti (ověření totožnosti, motivace a osobních a dalších poměrů žadatele) a odkázal na rozhodnutí, v nichž správní soudy vysvětlily, že s touto zákonnou povinností a s ní spojenými časovými a finančními náklady musí žadatelé počítat, přičemž upuštění od ní představuje výjimku. Zdůraznil přitom, že dovolává-li se žalobkyně závěrů vyslovených v rozsudku NSS ze dne 9. 8. 2018, č. j. 9 Azs 213/2018-22, nejedná se o srovnatelný případ, neboť se dané rozhodnutí týkalo nezletilého žadatele, který v době podání žádosti pobýval na území místně příslušného zastupitelského úřadu, jehož rodiče, jakožto zákonní zástupci, na území ČR pobývali na základě platných pobytových oprávnění. Pandemie Covid-19 může dle žalovaného představovat odůvodněný případ ve smyslu § 169d odst. 3 zákona o pobytu cizinců zejména tehdy, je-li z toho důvodu dostupnost příslušného zastupitelského úřadu vyloučena či velmi ztížena, pouze obtížnější dostupnost v porovnání se stavem před pandemií však nestačí. S ohledem na stále se měnící podmínky je tak dle žalovaného třeba posuzovat okolnosti každého případu individuálně a nikoli paušálně, což ZÚ v Hanoji učinil. Dále žalovaný uvedl, že žalobkyně nedoložila své tvrzení, že nesplňovala podmínky repatriačního letu, a jen obecně tvrdila, že byla cena letenky pro ni náročná. Závěrem doplnil žalovaný konkrétní zjištění o fungujících komerčních letech mezi Polskem a Vietnamem, takže letecké spojení vyhodnotil jako dostupné.

16. Námitku nepřezkoumatelnosti rozhodnutí ZÚ v Hanoji shledal soud nedůvodnou. ZÚ odkázal na § 169g odst. 1 zákona o pobytu cizinců a uvedl, že upuštění od zákonné podmínky osobního podání žádosti z důvodu, že se cizinec nenachází na území státu, v němž je sídlo místně příslušného zastupitelského úřadu, by při nutnosti zachování rovného přístupu ke všem žadatelům mohlo vést až k rezignaci na dané zákonné ustanovení. Zdůraznil, že žalobkyně měla objektivně možnost letecky přicestovat do Vietnamu, v případě povinné karantény mohla požádat o odklad stanoveného termínu a náklady spojené s cestou do Vietnamu nelze považovat za nepřiměřené, obzvláště když žalobkyně nedoložila, že by byla ve finanční nouzi. ZÚ tedy vysvětlil, že pobyt na území cizího státu, coby důvod k upuštění od povinnosti osobního podání žádosti, by dle jeho názoru vedl k nutnosti paušálního udělování výjimek a k popření smyslu daného ustanovení. Jeho rozhodnutí tak není v žalobkyní vytýkaném smyslu nepřezkoumatelné.
17. Další žalobní námitky se týkaly aplikace závěrů vyplývajících z judikatury na posuzovaný případ.
18. Krajský soud předtím, než popíše, jak pojem *odůvodněný případ*, užitý v § 169d odst. 3 zákona o pobytu cizinců, vyložily v konkrétních kauzách soudy rozhodující ve správním soudnictví, připomíná, že judikatura není atomizovaný soubor izolovaných vět odůvodnění soudního rozhodnutí bez zřetele na situaci, kterou dané rozhodnutí řešilo (viz rozsudek NSS ze dne 7. 5. 2008, č. j. 1 As 17/2008-67, č. 1627/2008 Sb. NSS). Obzvláště jde-li o interpretaci neurčitého právního pojmu, nelze nikdy odhlížet od konkrétních skutkových okolností každého jednotlivého případu, v němž byl tento pojem správními orgány a posléze soudy interpretován. Z judikurního fondu přitom soud vybral případy, které se skutkově přibližují posuzovanému případu, a naopak ponechal stranou např. početnou skupinu případů, v nichž byl *odůvodněný případ* shledán v zamezení uchazečům podat žádost v přiměřeném časovém horizontu a lidsky důstojným způsobem z důvodu nefunkčnosti systému Visapoint, a jiných objednacích systémech.
19. V řadě rozsudků interpretujících § 169 odst. 14, či následně § 169d odst. 3 zákona o pobytu cizinců NSS zdůraznil, že je to žadatel, kdo musí uvést konkrétní důvody, proč právě jeho případ má být oním „odůvodněným případem“, v němž nemá správní orgán trvat na osobním podání žádosti, s tím, že podat žádost o zákonem vymezené pobyty jinou formou než osobním podáním je možnost výjimečná a bude se jednat především o případy, kdy by bylo trvání na osobním podání žádosti *tvrdé a nerozumné* (srov. rozsudky ze dne 11. 8. 2015, č. j. 6 Azs 77/2015-36, ze dne 27. 7. 2016, č. j. 10 Azs 219/2015-67, či ze dne 8. 9. 2016, č. j. 10 Azs 163/2016-37).
20. V rozsudku ze dne 9. 8. 2018, č. j. 9 Azs 213/2018-22, jehož se žalobkyně dovolávala, řešil NSS případ, kdy nezletilá žadatelka pobývající ve Vietnamu zdůvodnila žádost o upuštění od osobního podání žádosti o dlouhodobý pobyt jednak nefunkčností systému Visapoint, a dále nepřiměřenou časovou a finanční náročností cesty do Vietnamu, kterou by musel jeden z jejích rodičů, žijících v ČR na základě platných pobytových oprávnění, pouze za účelem osobního podání žádosti absolvovat. Soudní přezkum byl s ohledem na znění žaloby zúžen pouze na posouzení druhého důvodu. NSS, který v tomto případě zrušil rozhodnutí krajského soudu i žalovaného, předně odmítl snahu žalovaného redukovat termín *odůvodněný případ* toliko na zdravotní omezení žadatelů. Dále v odst. 32 rozsudku shrnul, že pod pojem odůvodněné případy „budou spadat nejen situace, kdy je objektivně nemožné se dostavit k zastupitelskému úřadu, ale rovněž situace, kdy je dostupnost zastupitelského úřadu objektivně velmi ztížena.“ Dále v odst. 33 rozsudku uvedl: „Při výkladu

pojmu „odůvodněný případ“ nelze odhlédnout ani od účelu, pro který je podávána samotná žádost o pobytové oprávnění. V případě nezletilých osob je totiž třeba vykládat tento pojem ve světle požadavků vyplývajících z Úmluvy o právech dítěte, vyhlášené pod č. 104/1991 Sb., především pak jejího článku 3 odst. 1, který zdůrazňuje, že [z]ájem dítěte musí být předním hlediskem při jakékoli činnosti týkající se dětí, ať už uskutečňované veřejnými nebo soukromými zařízeními sociální péče, správními nebo zákonodárnými orgány; a dále článku 10 odst. 1, podle něhož [z]a účelem spojení rodiny a v souladu se závazkem podle čl. 9 odst. 1 státu, které jsou smluvní stranou Úmluvy, posuzují žádosti dítěte nebo jeho rodičů o vstup na území státu, které je smluvní stranou úmluvy, nebo o jeho opuštění pozitivním, humánním a urychleným způsobem. Samostatně je ochrana dětí zdůrazněna i v čl. 5 odst. 5 Směrnice Rady 2003/86/ES ze dne 22. září 2003 o právu na sloučení rodiny, podle něhož [p]ři posuzování žádosti členské státy dbají na to, aby byl brán náležitý ohled na nejlepší zájmy nezletilých dětí. Zastupitelský úřad by proto měl v případě žádosti nezletilých osob přistupovat k posouzení jejich důvodnosti citlivěji a respektovat účel, k němuž jako celek směřují (sloučení rodiny).“

21. Zastupitelskému úřadu pak NSS v odst. 34 rozsudku vytkl, že „nezohlednil v případě stěžovatelky existenci velké vzdálenosti s poukazem na to, že její překonání rodinný rozpočet významně nezatíží, a to i přesto, že „velká vzdálenost“ je právě jediným důvodem, který zákonodárce uvedl v důvodové zprávě jako příklad odůvodněného případu pro podání žádosti bez osobní účasti cizince, aniž by hovořil o dalších podmínkách. Vzdálenost mezi Českou republikou a Vietnamem činí cca 9 000 km. Minimálně jeden ze zákonných zástupců by musel tuto vzdálenost dvakrát absolvovat, aby podal osobně žádost o dlouhodobý pobyt za své nezletilé dítě, a to za situace, kdy již oběma rodičům bylo v České republice vydáno pobytové oprávnění. Žalovaný ve vyjádření k žalobě dovozuje, že termínem „velká vzdálenost“ v důvodové zprávě je předjímána pouze situace, kdy je pro žadatele pobývajícího na území státu, v němž má sídlo zastupitelský úřad, nemožné se na tento úřad dostavit, tj. jedná se o velkou a objektivně nepřekonatelnou vzdálenost s ohledem na rozlehlost daného státu a aktuální dopravní dostupnost úřadu. Krajský soud toto vymezení pojmu „velká vzdálenost“ bez dalšího přejal. Žalovaný ani krajský soud však neuvedly žádný rozumný důvod pro to, aby bylo v případě nezletilého procesně nezpůsobilého žadatele rozlišováno, zda je velká vzdálenost způsobena rozlohou země, kde je zastupitelský úřad umístěn (v kombinaci s nedostatečnou infrastrukturou), nebo je velká vzdálenost způsobena dlouhodobou přítomností jeho zákonných zástupců v zemi vzdálené tisíce kilometrů, kdy zákonní zástupci do země sídla zastupitelského úřadu pravidelně necestují. V obou případech je přesun do sídla zastupitelského úřadu nepochybně spojen s nemalými obtížemi (časovými, finančními), které je nutné překonat a nelze je bagatelizovat. Velká vzdálenost by nepředstavovala důvod pro upuštění od osobního podání žádosti např. v situaci, kdy by zákonní zástupci stěžovatelky Vietnam pravidelně navštěvovali a mohli tuto záležitost zařídit při některé z návštěv. V řízení nicméně nic takového nebylo tvrzeno ani prokázáno. Z textu žádosti naopak vyplývá, že cestu by zákonní zástupci byli nuceni vykonat právě jen z důvodu podání žádosti. Správní orgány ani krajský soud se s existencí velké vzdálenosti v případě stěžovatelky nevypořádaly přesvědčivým způsobem.“
22. Dále v odst. 35 tohoto rozsudku NSS pokračoval: „Tento nedostatek odůvodnění navíc vyniká ve světle popisu správní praxe zastupitelského úřadu, vůči níž se krajský soud nijak nevymezil, ba naopak. Tato praxe spočívá v tom, že zastupitelský úřad běžně akceptuje žádosti o pobytová oprávnění nezletilých podané osobně osobami pečujícími o dítě namísto zákonných zástupců pobývajících v České republice (typicky prarodiče, kteří se o dítě po tuto dobu starají), avšak samostatnou žádost zákonných zástupců pobývajících v České republice učinit stejné podání „na dálku“ zamítne. V obou případech se jedná o žádosti, které nejsou podány osobně ve

smyslu §169d odst. 1 a 2 zákona o pobytu cizinců, který za osobní podání považuje pouze podání cizince nebo jeho zákonného zástupce. V obou případech jsou podání srovnatelná s jakýmkoli jiným způsobem doručení, oba se míjejí s účelem, pro který bylo ustanovení o osobním doručení do zákona vloženo. Akceptuje-li zastupitelský úřad podání učiněné osobou, která pečuje o nezletilé dítě a není jeho zákonným zástupcem, implicitně tím uznává, že nastal odůvodněný případ pro upuštění od osobní formy podání, přičemž tímto důvodem není nic jiného než skutečnost, že se zákonný zástupce již nachází v České republice, tj. je značně vzdálen.“

23. Skutečnost, že zákonní zástupci disponují prostředky na cestu, NSS odmítl považovat za určující a naopak poukázal na potřebu „posoudit, zda povinnost osobního podání žádosti ze strany zákonných zástupců (spojená s koupí letenky v ceně cca 20 tisíc Kč a dalšími náklady souvisejícími s cestou) za daného skutkového stavu nepřekračuje míru jakési obecné rozumnosti požadavků kladených na žadatele.“
24. Svou argumentaci pak shrnul NSS v odst. 38 rozsudku takto: „Institut „upuštění od osobního podání žádosti“ je třeba chápat jako regulativ, který správnímu orgánu poskytl zákonodárce, aby v odůvodněných případech mohl zmírnit přílišnou tvrdost právní úpravy dopadající na konkrétní (jednotlivé) situace žadatelů. Aniž by Nejvyšší správní soud chtěl předjímat nové rozhodnutí správního orgánu, uzavírá, že při posuzování žádostí, které za nezletilé dítě podávají jeho zákonní zástupci žijící v České republice, není rozhodujícím faktorem toliko ekonomická situace zákonných zástupců žadatele, ale především účel, pro který žádost o pobytové oprávnění podávají, tedy sloučení rodiny a zájem nezletilého dítěte, a ve světle těchto okolností je třeba na posuzovaný případ nahlížet. V neposlední řadě je pak nezbytné dbát na to, aby při rozhodování skutkově shodných nebo podobných případů podávání žádostí o pobytové oprávnění bez osobní účasti zákonných zástupců nevznikaly nedůvodné rozdíly a vyvarovat se v tomto ohledu libovůle.“
25. Aplikovatelností závěrů citovaného rozsudku na případ žalobkyně se žalovaný zabýval na konci str. 2 napadaného rozhodnutí, přičemž krajský soud souhlasí s žalovaným, že případ žalobkyně není s případem řešeným NSS srovnatelný, neboť nezletilost žadatelky byla v dané věci skutečně zcela zásadním faktorem, jak soud v záměrně rozsáhlé citaci zdůraznil. NSS apeloval na citlivější přístup zastupitelských orgánů v případě žádostí nezletilých dětí a akcentoval povinnost zohlednit účel, pro který je podávána samotná žádost o pobytové oprávnění, tj. sloučení rodiny a zájem nezletilého dítěte, pročez poukázal na požadavky vyplývající z Úmluvy o právech dítěte a Směrnice Rady 2003/86/ES. Další neméně podstatnou a NSS zohledněnou okolností pak byly také výše popsány poznatky o praxi zastupitelských úřadů spočívající v akceptaci žádostí nezletilých, podávaných za ně v zemi původu sice osobně, avšak v rozporu se zákonem osobami odlišnými od zákonných zástupců, což zpochybnilo odůvodněnost nepřipouštění žádostí činěných „na dálku“ zákonnými zástupci. Hodnotil-li NSS velkou vzdálenost mezi ČR a Vietnamem, pak akcentoval, že tuto vzdálenost by musel absolvovat kvůli podání žádosti pro nezletilé dítě rodič, ač sám pobytovým oprávněním disponuje. Posuzovaný případ žalobkyně je však zcela odlišný. Žalobkyně není nezletilým dítětem, tudíž jí práva zakotvená v Úmluvě o právech dítěte nesvědčí, žádná rozporuplná praxe zastupitelských úřadů, týkající se situace, v níž se žalobkyně v době podání žádosti nacházela, nebyla zjištěna, a žalobkyně by vážila cestu k ZÚ nikoli za účelem podání žádosti pro dítě, nýbrž pro sebe, a to právě proto, že pobytovým oprávněním v Polsku, které by jí umožňovalo podat žádost na ZÚ ve Varšavě, nedisponovala.

26. Žalobkyně je dospělá žena, která dle vlastního tvrzení současně usilovala o prodloužení pobytového oprávnění (dlouhodobého pobytu) v Polsku i o získání dlouhodobého pobytu v ČR, přičemž načasování podání žádosti o pobyt v ČR a svou motivaci přesídlit za manželem nezdůvodňovala samotným vztahem k němu či jakýmkoli skutečnostmi z tohoto vztahu vyplývajících (např. potřebou péče o manžela), nýbrž jen svým věkem a rizikem budoucího omezení možnosti o pobyt v ČR požádat z důvodu stále se měnících opatření států v souvislosti s pandemií Covidu-19. Zmínku o svém věku žalobkyně nijak nerozvedla a nevysvětlila, v jakém ohledu by měl být její věk při posuzování žádosti o upuštění od povinnosti osobního podání žádosti zohledněn. Krajský soud proto jen poznamenává, že žalobkyni bylo v době podání žádosti 56 let, což nelze považovat za pokročilý věk, resp. věk, který by a priori vyžadoval nějak specifický přístup. Žalobkyni popsané riziko budoucích možných omezení protipandemickými opatřeními pak krajský soud shodně s žalovaným považuje za nepodložené spekulace. Krajský soud má naopak za to, že žalobkyni nic nebránilo setrvat na území Polska a teprve po získání (prodloužení) jejího oprávnění k dlouhodobému pobytu v Polsku požádat u ZÚ ve Varšavě o povolení k dlouhodobému pobytu za účelem sloučení s manželem na území ČR a tím se nutnosti vycestování do Vietnamu vyhnout.
27. K argumentaci velkou vzdáleností Polska a Vietnamu krajský soud dále doplňuje, že výše citovaná důvodová zpráva sice na jedné straně uvádí jako (jediný) příklad *odůvodněného případu* k upuštění od vyžadování povinnosti osobního podání žádosti „velkou vzdálenost“, avšak současně tato zpráva říká, že účelem zavedení povinnosti osobního podání žádosti je mj. eliminovat případy, *kdy jsou žádosti zastupitelským úřadům zasílány prostřednictvím provozovatele poštovních služeb žadateli pobývajících na území České republiky*. Nelze tedy tvrdit, že by vůlí historického zákonodárce bylo formou upouštění od povinnosti osobního podání žádosti paušálně zprostit povinnosti osobního podání žádosti všechny žadatele nacházející se v ČR, resp. v Evropě. Krajský soud v Českých Budějovicích v rozsudku ze dne 19. 3. 2018, č. j. 50 A 9/2018-56 uvedl: „Soud se ztotožňuje se závěry správního uvážení žalovaného, který konstatoval, že pojem „velká vzdálenost“ obsažený ve výše citované důvodové zprávě, lze zohledňovat pouze v případě, kdy tato vzdálenost zapříčiňuje absolutní nemožnost žadatele osobně žádost podat. Tato absolutní nemožnost pak může být dána zejména za situace, kdy je dopravní infrastruktura v daném místě natolik špatná, že by v důsledku toho mohlo být žadateli zcela znemožněno žádost podat. Z důvodu velké vzdálenosti tak lze zohlednit pouze krajní a výjimečné případy, kdy by žadatel měl z důvodu jím nezaviněných a neovlivnitelných zcela odepřenou možnost žádost podat. O takový případ se však ve věci nyní projednávané nejedná.“ S tímto výkladem se zdejší soud ztotožňuje.
28. K námitce nepřiměřených nákladů, které cesta do Vietnamu představuje, je třeba předně zdůraznit, že předmětem soudního přezkumu není hodnocení smysluplnosti či efektivity osobního podávání žádostí o vymezené druhy pobytových oprávnění, neboť tuto formu podání žádosti zkrátka zákonodárce stanovil. Předmětem soudního přezkumu je pouze to, zda a jak správní orgány vyložily neurčitý právní pojem *odůvodněný případ* a zda jej poté v souladu s vlastním výkladem aplikovaly na zjištěný skutkový stav. Fakt, že cesta z Polska do Vietnamu je časově i finančně nákladná, nemá smysl zpochybňovat ani dokazovat a nečiní tak ani žalovaný. V napadeném rozhodnutí ale zdůraznil, že žalobkyně musela předem počítat s tím, že vycestování za účelem získání pobytového oprávnění bude spojeno s finančními náklady, což podpořil citací z rozsudku Krajského soudu v Ústí

nad Labem ze dne 10. 10. 2018, č. j. 15 A 110/2018-50, který potvrdil NSS rozsudkem ze dne 27. 2. 2020, č. j. 8 Azs 351/2018-50.

29. Námitku žalobkyně, že odkaz na uvedený rozsudek je nepřiléhavý, považuje krajský soud za neopodstatněnou. Žalovaný v reakci na odvolací námitku žalobkyně z rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem podtrhl pasáž (odst. 23 uvedeného rozsudku), v níž soud konstatoval, že žadatel musel s finančním nákladem na cestu z ČR do Vietnamu, jakož i s dočasným odloučením od rodiny počítat, přičemž důvody pro upuštění od osobního podání žádosti o pobyt, jak je tamní žadatel pojal, *„by ve svém důsledku znamenaly, že by u každého cizince, který nemá přiznaný žádný pobytový status opravňující jej k pobytu na území České republiky, mělo být upuštěno od osobního podání žádosti o pobyt, neboť trvání na osobním podání žádosti by zapříčinilo zásah do jeho soukromého či rodinného života, resp. by to pro něj značilo nepříznivé ekonomické důsledky. To však jistě není smyslem a legitimním cílem výjimky upravené v § 169d odst. 3 zákona o pobytu cizinců.“* Žalovaný tedy akcentoval tu pasáž rozsudku, kde se soud vyslovil obecně k výkladu předmětného ustanovení a kde odmítl snahu tamního žalobce podřadit pod pojem *„odůvodněný případ“* ve smyslu § 169d odst. 3 zákona o pobytu cizinců pouhou finanční náročnost cesty k zastupitelskému úřadu. Tento závěr považuje zdejší soud za zcela správný a platný i pro nyní posuzovaný případ bez ohledu na to, že příběh žalobkyně není zcela shodný s příběhem popsáním ústeckým soudem (jednalo se o případ žadatele o vydání povolení k dlouhodobému pobytu za účelem sloučení rodiny, jehož manželka a dvě nezletilé dcery měly na území ČR povolen trvalý pobyt, on sám však v době podání žádosti pobýval na území ČR bez pobytového oprávnění).
30. Nadto se ústecký případ shoduje s posuzovaným v tom, že ani žalobkyně žádné dokumenty prokazující její legální pobyt v Polsku nedoložila. Její žádost o dlouhodobý pobyt za účelem sloučení rodiny na území ČR ze dne 3. 12. 2020 označil ZÚ ve Varšavě za nepřijatelnou z důvodu jejího podání na konzulárně nepřislušném úřadě dle § 169h odst. 1 písm. b) zákona o pobytu cizinců, který odkazuje na § 169g téhož zákona, podle něhož *„pokud se žádost o udělení dlouhodobého víza a žádost o vydání povolení k dlouhodobému nebo trvalému pobytu podává na zastupitelském úřadu, je cizinec oprávněn podat žádost pouze na zastupitelském úřadu ve státě, jehož je občanem, popřípadě ve státě, jenž vydal cestovní doklad, jehož je držitelem, nebo ve státě, ve kterém má povolen dlouhodobý nebo trvalý pobyt“*. ZÚ ve Varšavě tedy při posuzování své příslušnosti vycházel z toho, že žalobkyně platným oprávněním k pobytu na území Polska nedisponovala. Důvody, pro které žalobkyně rozporovala použitelnost žalovaným citovaného rozsudku na její případ, tudíž neobstojí.
31. Konečně k námitce nepřiměřených cestovních nákladů soud poukazuje na rozsudek ze dne 27. 7. 2016, č. j. 10 Azs 219/2015-67, v němž řešil NSS případ nezletilého žadatele pobývajícího v Číně, který podal poštou žádost o povolení k trvalému pobytu za účelem společného soužití s rodiči pobývajícími v ČR na základě platných pobytových oprávnění, přičemž zastával názor, že povinnost osobního podání žádosti se vztahuje pouze na cizince staršího 15 let. Tento názor správní orgány i soudy jako mylný odmítly a v tvrzeních žadatele neshledaly důvody pro prominutí osobního podání žádosti. NSS v uvedeném rozsudku žadateli vysvětlil, že správně měli jeho zákonní zástupci postupovat podle § 169 odst. 14 zákona o pobytu cizinců, tj. tvrdit a doložit, že jeho případ má být *odůvodněným případem*, v němž nemusí úřady na osobním podání žádosti trvat. Podle NSS zákonní zástupci *„mohli konkrétně uvést, proč jako rodiče nepodali za stěžovatele žádost o povolení k trvalému pobytu v době, kdy se přinejmenším matka nacházela na území Číny (což mělo být*

ještě na počátku srpna 2012, tedy stejného měsíce, na jehož konci byla žádost poslána poštou z ČR), proč by pro ně cesta do Číny za účelem podání žádosti o povolení k trvalému pobytu jménem stěžovatele představovala nepřiměřenou zátěž, například z hlediska časové náročnosti či nákladnosti v poměru k jejich příjmům.“ Z uvedené citace je pak zřejmé, že se nelze spokojit jen s obecným odkazem na vysokou cenu letenek, nýbrž že relevantní může být námitka nákladnosti cesty k zastupitelskému úřadu pouze tehdy, je-li vztažena k příjmům žadatele. Žalobkyně však o svých příjmech pomlčela.

32. Žalobkyně má sice pravdu, že její totožnost, motivaci i veškeré poměry mohl posoudit žalovaný, k němuž se mohla pohodlně dostavit, avšak tato skutečnost nemůže být relevantní při posuzování, zda situace žalobkyně představovala *odůvodněný případ* ve smyslu § 169d odst. 3 zákona o pobytu cizinců. Jak již bylo opakovaně zdůrazněno výše, zákon předepisuje u žádosti o vydání povolení k dlouhodobému pobytu v daných případech její osobní podání na příslušném zastupitelském úřadu, přičemž skutečnost, že se žalobkyně nacházela v době podání žádosti v blízkosti odvolacího správního orgánu, za *odůvodněný případ* považovat nelze.
33. Za důvodný nepovažuje soud ani žalobní bod e). Žalovaný se dle krajského soudu vyjádřil ve druhém odstavci na str. 5 napadeného rozhodnutí k namítanému rozporu mezi obsahem internetových stránek ZÚ v Hanoji a tvrzeními tohoto úřadu jednoznačně, a to upřednostněním informací poskytnutých v rozhodnutí, v němž ZÚ uvedl, že žalobkyně měla možnost požádat o odklad stanoveného termínu, pokud by se z důvodu povinné karantény nemohla k ZÚ dostavit, s tím, že se v takových případech jedná o běžný postup. Žalovaný tedy na námitku reagoval srozumitelně. Krajský soud dále doplňuje, že přestože zřejmě nebyl na internetových stránkách ZÚ v Hanoji tento postup výslovně zmíněn, bylo možné v souvislosti s pandemií nemoci Covid-19 očekávat od ZÚ v Hanoji odchýlení se od běžných postupů popsanych na jeho internetových stránkách. Žalobní námitka je nadto zcela obecná. Žalobkyně nepopsala žádnou autentickou osobní zkušenost, jež by dokládala jí tvrzenou nemožnost načasování cesty s případnou karanténou při současné nemožnosti ovlivnění přiděleného termínu osobního podání žádosti.
34. Za nepřezkoumatelné nepovažuje soud ani tvrzení žalovaného o dočasnosti problémů spojených s pandemií. Žalovaný na str. 5 napadeného rozhodnutí srozumitelně vysvětlil, že jakkoli může situace vyvolaná pandemií ztěžovat dosažitelnost zastupitelských úřadů, nejedná se o stav, kdy by byla dostupnost úřadu prakticky vyloučena, přičemž zdůraznil nutnost individuálního posouzení každého případu. Tímto vyjádřením žalovaný podle krajského soudu současně implicitně sdělil, že samotná doba trvání omezení není rozhodující, s čímž se soud ztotožňuje.
35. Lichá je dle závěru soudu s ohledem na vše uvedené i námitka nezohlednění výjimečné situace žalobkyně ze strany ZÚ v Hanoji. Situace žalobkyně totiž sice byla nesporně odlišná od situace žadatelů nacházejících se v době podání žádosti ve Vietnamu, avšak ničím výjimečná ve srovnání s jinými žadateli, kteří v souladu s právní úpravou za účelem osobního podání žádosti k ZÚ v Hanoji odcestovali. Odkaz na zásadu rovného přístupu k žadatelům ve smyslu § 7 odst. 1 správního řádu byla zcela namístě.
36. Rozsudek NSS ze dne 8. 4. 2021, č. j. 1 Azs 4/2021-28, kterým žalobkyně argumentovala v doplnění žaloby, je založen na skutkově odlišném základu, než projednávaný případ, a žalobkyně z něj dovozuje pro sebe příznivý závěr, který z něj však nevyplývá. Stěžovatel v uvedené věci podal poštou dne 25. 5. 2020 žádost o upuštění od povinnosti osobního

podání žádosti o trvalý pobyt s odůvodněním, že i po skončení platnosti usnesení vlády ČR č. 71/2020 Sb. ze dne 12. 3. 2020, které s účinností od 14. 3. 2020 zastavilo příjem žádostí o víza a přechodné a trvalé pobyty na zastupitelských úřadech České republiky v zahraničí, Velvyslanectví ČR v Hanoji nadále nepřijímá osobně podávané žádosti o trvalý pobyt. Jádrem sporu pak byla otázka, zda nemožnost zaregistrovat se k osobnímu podání žádosti (jelikož to neumožňovalo ochranné opatření Ministerstva zdravotnictví), spolu s tříletou (plynoucí) dobou uvedenou v § 66 odst. 2 zákona o pobytu cizinců činí *odůvodněný případ*, pro který měl ZÚ v Hanoji vyhovět stěžovateli žádosti o upuštění od povinnosti osobního podání žádosti.

37. NSS pak v uvedeném rozsudku sice uvedl, že „ochrana osob před riziky spojenými s onemocněním COVID-19 a s tím související opatření jsou nepochybně situací, kdy je dostupnost zastupitelského úřadu objektivně velmi ztížena...“, avšak učinil tak za situace, kdy bylo osobní podání žádosti k ZÚ v Hanoji zcela znemožněno, neboť až na výjimky ZÚ v Hanoji tyto žádosti nesměl přijímat. Žalobkyně však žádným konkrétním opatřením omezujícím či dokonce znemožňujícím chod ZÚ v Hanoji v prosinci 2020 neargumentovala. Pouhé ztížené cestování do Vietnamu v důsledku koronavirových opatření za situace, kdy přijímání žádostí v ZÚ v Hanoji zůstalo zachováno, za *odůvodněný případ* dle § 169d odst. 3 zákona o pobytu cizinců považovat nelze. Žalovaný zcela správně žalobkyni v této souvislosti také vytkl, že tvrzené nesplnění podmínek repatričního letu nedoložila a naopak argumentoval konkrétními zjištěními o dostupnosti letecké dopravy.
38. Pokud žalobkyně v doplnění žaloby dále uvedla, že ochrannou osob před riziky spojenými s onemocněním Covid-19 ve smyslu úvah v uvedeném rozsudku č. j. 1 Azs 4/2021-28 je i to, že nebude nucena osobně vycestovat do Vietnamu a postupovat zvýšená rizika onemocnění, která jsou s takovou cestou spojena, jedná se o zcela novou argumentaci, odlišnou od té, na níž vystavěla svou žádost. V té žalobkyně argumentovala zbytečnými časovými a finančními náklady a nepředvídatelně se měnícími cestovními podmínkami, nikoli však obavou z rizika nákazy během takové cesty. Krajský soud proto nemůže optikou takového nově tvrzeného důvodu přezkoumávat zákonnost napadeného rozhodnutí.

D) Závěr a náklady řízení

39. Jelikož soud neshledal žalobní body důvodnými, žalobu podle § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl.
40. O náhradě nákladů řízení soud rozhodl podle § 60 odst. 1 s. ř. s. tak, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, neboť procesně úspěšnému žalovanému dle obsahu spisu v řízení žádné náklady přesahující rámec jeho běžné úřední činnosti nevznikly.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí).

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje,

vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Olomouc 29. června 2022

Mgr. Barbora Berková v. r.
předsedkyně senátu